

Αθήνα, 13/10/97

Υπό την προεδρία του Πρωθυπουργού Κώστα Σημίτη πραγματοποιήθηκε σήμερα στις 12.30 μ.μ., στο Μέγαρο Μαξίμου, ευρεία σύσκεψη με αντικείμενο την αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών.

Στη σύσκεψη μετείχαν η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Υγείας-Πρόνοιας (ο Υπουργός Κώστας Γείτονας και οι Υφυπουργοί Μανώλης Σκουλάκης και Θεόδωρος Κοτσώνης), ο Υφυπουργός παρά τω Πρωθυπουργώ Γιώργος Πασχαλίδης, η Εθνική Συντονίστρια για την καταπολέμηση της χρήσης των ναρκωτικών κα Μαριέττα Γιαννάκου-Κουτσίκου, η Πρόεδρος του ΟΚΑΝΑ κα Μαίρη Μαλλιώρα, ο Καθηγητής της Ψυχιατρικής Βουλευτής Επικρατείας του ΠΑΣΟΚ Κώστας Στεφανής, το μέλος του Ε.Γ του ΠΑΣΟΚ πρώην Πρόεδρος του ΟΚΑΝΑ Βουλευτής Στέφανος Μανίκας, ο Νομάρχης Αθηνών Δημήτρης Ευσταθιάδης, ο συντονιστής της επιτροπής κοινωνικής πολιτικής της ΚΕΔΚΕ δήμαρχος Ρόδου Γιώργος Γιαννόπουλος, το μέλος του Δ.Σ της ΕΣΗΕΑ Νανά Νταουντάκη, εκπρόσωποι θεραπευτικών κοινοτήτων, εκπρόσωποι γονέων και μέλη θεραπευτικών κοινοτήτων, καθώς και ο σύμβουλος του Πρωθυπουργού για θέματα Ποιότητας Ζωής Αντώνης Αγγελίδης.

Μετά τη σύσκεψη που διήρκεσε δύο ώρες, ο Πρωθυπουργός προέβη στις ακόλουθες δηλώσεις προς τους δημοσιογράφους:

“Κυρίες και κύριοι, είχα σήμερα μία σύσκεψη με τους φορείς που ασχολούνται με το θέμα της καταπολέμησης της χρήσης των ναρκωτικών, καθώς και με ανθρώπους οι οποίοι γνώρισαν το πρόβλημα, πόνεσαν επειδή είχαν αυτή την εμπειρία και βοηθούν σήμερα για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

Ξέρουμε όλοι ότι το πρόβλημα των ναρκωτικών εμφανίζει στη χώρα μας μια ανοδική τάση και τα φαινόμενα είναι ιδιαίτερα ανησυχητικά. Έχουμε αύξηση θανάτων και επέκταση της χρήσης σε μικρότερες ηλικίες.

Όπως επισημάνθηκε στη σύσκεψη, αυτό που ζούμε σήμερα έχει την αιτία του χρόνια πίσω και αυτό το οποίο θα υπάρξει αύριο στη χώρα θα είναι το αποτέλεσμα των ενεργειών μας σήμερα. Γι’ αυτό, το πρόβλημα των ναρκωτικών πρέπει να το δούμε μακροπρόθεσμα και πρέπει σε κάθε στιγμή και προπαντός σήμερα, αν θέλουμε να το αντιμετωπίσουμε δραστικά για αύριο, να πάρουμε όλα εκείνα τα μέτρα που είναι απαραίτητα για την καταπολέμηση και τον περιορισμό του.

Η συζήτηση αυτή ήταν η πρώτη φάση μιας ευρύτερης συζήτησης, την οποία έχω ξεκινήσει. Μια πρώτη φάση για να καταγράψουμε, με εκείνους που δουλεύουν πάνω στο θέμα, τα δεδομένα του προβλήματος. Μια πρώτη φάση, η οποία έχει σκοπό την ευρύτερη ενημέρωση όλων. Θα ακολουθήσουν και άλλες επαφές και θα εξηγήσω μετά και σε κομματικό επίπεδο και σε επίπεδο κυβερνητικό και όπου αλλού χρειάζεται.

Θέλω να θυμίσω ότι εδώ στην Ελλάδα υπάρχει μια υποδομή. Υπάρχουν ο ΟΚΑΝΑ, το Ελληνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης-Πληροφόρησης για τα ναρκωτικά και το ΚΕΘΕΑ. Η υποδομή αυτή, όπως προέκυψε από τη σύσκεψη, μαζί με πολλά άλλα (τα Δημόσια Ψυχιατρεία) είναι μια υποδομή καλά οργανωμένη και μπορεί να βοηθήσει σημαντικά στην καλύτερη αντιμετώπιση του προβλήματος.

Από τη σύσκεψη, επίσης, προέκυψε ότι υπάρχει καλή γνώση των προβλημάτων, δεν είχαμε απορίες για το τί συμβαίνει. Υπάρχει ευρύτατη κοινή αντίληψη για στόχους, αν και υπάρχουν ορισμένα βασικά ερωτηματικά που χρειάζονται περαιτέρω διερεύνηση (π.χ. το ερώτημα αν η εξάρτηση είναι ή δεν είναι αρρώστεια, ερώτημα το οποίο καθορίζει βέβαια και την περαιτέρω αντιμετώπισή της). Όμως, το πλαίσιο είναι σαφές.

Διαπιστώσαμε, επίσης, ότι τα όσα γίνονται στον τομέα της θεραπείας, στον τομέα της πρόληψης, είναι μέτρα θετικά, βοηθούν σημαντικά. Στον τομέα της πρόληψης θα υπάρχουν μια σειρά από νέα κέντρα. Μέσα στο 1997 θα λειτουργήσουν 26 τουλάχιστον στους κύριους νομούς της χώρας. Ο νομάρχης Αθηνών κ.Ευσταθιάδης μίλησε για τις δράσεις της νομαρχίας και ο δήμαρχος Ρόδου κ.Γιαννόπουλος παρουσίασε τις δραστηριότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Διαπιστώσαμε ότι και στη νομαρχία και στο δήμο γίνεται έργο το οποίο μπορεί να επεκταθεί.

Στον τομέα της θεραπείας υπάρχει, εδώ και δύο χρόνια, για πρώτη φορά, ένα πρόγραμμα υποκατάστασης με μεθαδόνη. Και τα προγράμματα αυτά έρχονται να ενισχύσουν την πλουραλιστική προσέγγιση που απαιτεί το πρόβλημα της εξάρτησης. Η γενική εντύπωση ήταν ότι τα προγράμματα αυτά πρέπει να συνεχισθούν και να επεκταθούν. Όπως, επίσης, ήταν θετική και η εντύπωση από το Κέντρο Βοήθειας και Κινητής Μονάδας Άμεσης Βοήθειας, που μόλις τώρα άρχισε να λειτουργεί. Διαπιστώθηκε, όμως, η ανάγκη ότι κάτι ανάλογο θα πρέπει να υπάρξει και στη Θεσσαλονίκη.

Εκεί που τα προβλήματα είναι πιο δυσεπίλυτα -με την έννοια ότι χρειάζονται ένας καλύτερος συντονισμός, μια καλύτερη πληροφόρηση, περισσότερη κοινωνική συμμετοχή και κοινωνική εγρήγορση- είναι τα θέματα της επανένταξης. Οι πρώην χρήστες ετόνισαν ότι το κύριο πρόβλημα εντοπίζεται μετά τη θεραπεία, διότι η απεξάρτηση είναι δυνατή και αυτό πρέπει να είναι γνωστό σε όλους. Η απεξάρτηση δεν είναι κάτι μάταιο. Και εκείνοι οι οποίοι είναι χρήστες, δεν πρέπει να έχουν την πεποίθηση ότι ποτέ δεν μπορούν να βγούν από την κόλαση στην οποία βρίσκονται. Η απεξάρτηση είναι δυνατή. Όμως, οι δυσκολίες αρχίζουν μετά, στο να βρουν δουλειά, στο να ενταχθούν καλά στην κοινωνία, στο να είναι αυτό που έζησαν ένα κακό παρελθόν. Και εκεί, χρειάζεται προσπάθεια.

Στην αρχή της σύσκεψης, η κα Κουτσίκου τόνισε -και υπήρξε επ' αυτού συμφωνία- ότι το πρόβλημα των ναρκωτικών είναι ένα ευρύτερο πρόβλημα, το οποίο έχει πολλές πτυχές και ως εκ τούτου χρειάζεται πολιτική αντιμετώπιση. Πρώτα απ' όλα υπάρχουν τεχνικά θέματα, τα οποία τίθενται σήμερα πιά: Τα παλιού τύπου ναρκωτικά ξεπερνιούνται, τα συνθετικά ναρκωτικά, στην αγορά των ναρκωτικών, έχουν όλο και περισσότερη πέραση. Αυτό σημαίνει ότι χρειάζονται και νέοι τρόποι καταπολέμησης, νέοι τρόποι αντιμετώπισης εκείνων που τα παράγουν. Τα συνθετικά ναρκωτικά μπορούν να προέλθουν από μια οποιαδήποτε μικρή βιοτεχνία, η οποία να δουλεύει με υλικά που είναι νόμιμα. Το φαινόμενο, δηλαδή, έχει νέες πτυχές και νέες πολύ πιο δύσκολες πτυχές από εκείνες που είχε πριν.

Χρειάζεται γενικότερη κινητοποίηση της κοινωνίας και για το θέμα -όπως είπα πριν- της επανένταξης, αλλά και για το θέμα της πρόληψης. Χρειάζονται περισσότεροι πόροι και αυτό είναι ένα θέμα της κυβέρνησης. Αλλά θέλω να τονίσω -όπως μου τονίστηκε και από τους συμμετέχοντες- ότι οι πόροι που απαιτούνται είναι πόροι οι οποίοι πρέπει να εξευρεθούν (επειδή είναι τόσοι πολλοί και επειδή χρειάζεται και κοινωνική κινητοποίηση) και από πολλές πλευρές. Δεν πρέπει να υπάρχει ο εφησυχασμός, ό,τι δίνει το Υπουργείο, αρκεί. Πρέπει και από αλλού, για να υπάρχει και κοινωνική συμμετοχή σ' αυτή την προσπάθεια. Όπως πρέπει να υπάρχει και εθελοντισμός. Χρειάζονται περισσότεροι άνθρωποι που να έχουν ειδικευση, που να έχουν γνώση και να ασχολούνται με το θέμα, αλλά και περισσότεροι άνθρωποι που θα θελήσουν να δουλέψουν για την αντιμετώπιση του προβλήματος. Διότι, ποτέ, όσοι δουλεύουν στο Δημόσιο, δεν θα αρκούν για μια δραστηριότητα που θέλει πρόσωπα κοντά σ' αυτόν που πάσχει και έχει πρόβλημα, πρόσωπα συνεχώς κοντά του.

Θέλω, επίσης, να αναφέρω ότι υπάρχουν πλευρές που σχετίζονται με το σχολείο. Το σχολείο πρέπει να είναι συμπαραστάτης των παιδιών. Ακόμη πλευρές που σχετίζονται με όλα τα θέματα της απονομής της Δικαιοσύνης. Η Δικαιοσύνη πρέπει να απονέμεται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να βοηθά την επανένταξη, πράγμα που δεν συμβαίνει μέχρι σήμερα. Όπως, και γενικότερα οι υπηρεσίες στα Υπουργεία πρέπει να δούν το ξέπλυμα του χρήματος.

Κυρίες και κύριοι, όλα αυτά είναι θέματα που θα δούμε -όπως είπα- σε μια δεύτερη φάση.

Σε σχέση, τώρα, με τη συνέχιση αυτής της προσπάθειας, κρίναμε απαραίτητη την εκ νέου λειτουργία της διακομματικής επιτροπής της Βουλής και παρεκάλεσα τον κ.Γείτονα να προχωρήσει τις διεργασίες αυτές που χρειάζονται για να συνέλθει η διακομματική επιτροπή.

Κρίναμε, επίσης, απαραίτητο να υπάρξει ένας πολύ πιο στενός συντονισμός των Υπουργείων και γι' αυτό θα προετοιμαστεί μια συζήτηση σε επίπεδο Υπουργικού Συμβουλίου για το θέμα των ναρκωτικών ευρύτερα και για τον συντονισμό των κυβερνητικών δράσεων σ' αυτό τον τομέα.

Ακόμα, διαπιστώσαμε ότι εκείνο που ήδη υπάρχει σήμερα ως προς τη συνεργασία με τους υπόλοιπους εταίρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρέπει να ενταθεί, για να υπάρχει καλύτερη γνώση των επιστημονικών εξελίξεων, των νέων προσεγγίσεων και η δυνατότητα να αναληφθούν νέες πρωτοβουλίες από κοινού, γιατί είναι ιδιαίτερα σημαντικό η καταπολέμηση να είναι σε όλο το χώρο της Ε.Ε μέσα στο ίδιο πλαίσιο, να καθορίζεται από τα ίδια κριτήρια, γιατί τότε θα είναι και πιο αποτελεσματική.

Ολοκληρωμένη απάντηση στο πρόβλημα των ναρκωτικών δεν υπάρχει. Όπως ειπώθηκε και από όλους τους συμμετασχόντες στη σύσκεψη, είναι πολύπλοκο το θέμα. Και ένας από τους πρώην χρήστες είπε ότι ο δρόμος προς τα ναρκωτικά καθορίζεται από πολλές ψηφίδες και δεν μπορούμε να διαλέξουμε μόνο μία και να πούμε ότι αυτή είναι η κυρίαρχη, αλλά υπάρχουν πάρα πολλές αιτίες οι οποίες η μία μαζί με την άλλη οδηγούν κάποιο νέο στη χρήση των ναρκωτικών. Γι' αυτό και ολοκληρωμένη λύση και απάντηση, επειδή το πρόβλημα είναι ευρύτερα κοινωνικό, δεν μπορεί να υπάρχει.

Όμως, είχαμε την πεποίθηση, μετά απ' αυτή τη συζήτηση, ότι οι μάχες που γίνονται, οι προσπάθειες που καταβάλλονται έχουν αποτελεσματικότητα. Μπορούμε να δώσουμε ακόμη πιο αποτελεσματικές μάχες και είμαστε αποφασισμένοι να δώσουμε τις μάχες αυτές.

Το πρόβλημα των ναρκωτικών στη χώρα μας είναι μεν σημαντικό, αλλά μέσα στον ευρύτερο χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν έχει πάρει, σε σχέση με άλλες χώρες, τέτοια έκταση. Είμαστε αποφασισμένοι να δώσουμε τις μάχες εκείνες και να καταβάλλουμε τέτοιες προσπάθειες που το πρόβλημα αυτό, στη δική μας χώρα, να είναι ένα πρόβλημα μικρής έκτασης, ένα πρόβλημα το οποίο δεν θα εμποδίσει μια πορεία της κοινωνίας μας, η οποία θα έχει τις δυνατότητες να εντάσσει όλους, όσοι έχουν προβλήματα".

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, κατά τη σύσκεψη συζητήθηκε το θέμα της αποποινικοποίησης και πάρθηκε κάποια απόφαση;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν ελήφθη κάποια συγκεκριμένη απόφαση στο ένα ή το άλλο θέμα. Όσον αφορά στο ζήτημα της αποποινικοποίησης, αναφέρθηκε από τους συμμετασχόντες στη σύσκεψη ότι η επικέντρωση του προβλήματος πάνω στο θέμα της αποποινικοποίησης ή όχι, είναι μια επικέντρωση που βλάπτει το πρόβλημα. Βλάπτει το πρόβλημα, γιατί υπάρχουν πολλά άλλα ζητήματα τα οποία είτε σπρώχνουν είτε αναστέλλουν τη συμμετοχή κάποιου νέου στη χρήση των ναρκωτικών. Και αν περιορίσουμε τη δράση μας πάνω σ' αυτό το θέμα, θα δουλέψουμε σε λάθος κατεύθυνση και πολύ στραβά. Όπως ξέρετε, το θέμα αυτό που θέσατε, είναι ένα θέμα το οποίο απασχολεί ευρύτερα την Ευρωπαϊκή Ένωση. Και θα επαναλάβω αυτό που είχα πεί και σε μια συζήτηση στη Βουλή: Λύσεις από ένα χώρο ή μια χώρα δεν είναι δυνατές μέσα σ' αυτό το ευρύτερο περιβάλλον. Καλό είναι να ακουστούν οι απόψεις, καλό είναι να επισημανθούν διαφορετικές πλευρές, αλλά πολύ καλύτερο είναι μαζί με όλους τους άλλους να δούμε την κοινή δράση, εάν είναι η δράση αυτή αποτελεσματική. Και απλώς θέλω να σας αναφέρω, επειδή με ρωτήσατε, ότι οι χρήστες οι οποίοι παρευρέθησαν σ' αυτή τη συζήτηση ομόφωνα ήσαν κατά της αποποινικοποίησης. Είναι μια εμπειρία την οποία αναφέρω, μπορεί να

υπάρχουν και άλλες εμπειρίες. Αλλά αυτή η εμπειρία κατατέθηκε σ' αυτή τη σύσκεψη.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, ως προς το θέμα της κοινωνικής κινητοποίησης στο οποίο αναφερθήκατε, μπορείτε να γίνετε πιο συγκεκριμένος; Επειδή το θέμα αυτό συναρτάται και με την εξεύρεση πόρων, θα ήθελα να σας ρωτήσω: στον εθελοντισμό αναφερόσασταν;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Και με τον εθελοντισμό και με τις τοπικές κοινωνίες και με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, αλλά και με το να συνεισφέρουν οι ιδιώτες σ' αυτή την προσπάθεια. Τα κοινωνικά προβλήματα δεν λύνονται μονάχα με δράσεις εκ των άνω. Αυτό είναι ένα κοινωνικό πρόβλημα που απαιτεί τη συνεργασία όλων. Και μέσα σ' αυτό το πλαίσιο μπορεί και κάποιος να προσφέρουν. Δεν είναι μόνο θέμα να προσφέρεις για τη μια ή την άλλη πολιτιστική ή καλλιτεχνική δραστηριότητα. Μπορεί π.χ. να προσφέρεις και για τέτοια προγράμματα.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Τα προγράμματα των υποκαταστάτων θα έχουν τον ίδιο χαρακτήρα όπως σήμερα, με στόχο την τελική απεξάρτηση ή θα έχουν το χαρακτήρα συντήρησης;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Αυτό το θέμα δεν συζητήθηκε στη σύσκεψη. Απλώς αναφέρθηκε. Είναι ένα θέμα υπό εξέταση. Το Υπουργείο Υγείας-Πρόνοιας θα σας πληροφορήσει σχετικά.

Σας ευχαριστώ πολύ.